Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 986
van **BART TOMMELEIN**
datum: 10 mei 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Openbare wateren - Visuitzetting

Een gezond visbestand op onze openbare wateren is een belangrijke doelstelling. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) organiseert daarom op regelmatige basis visuitzettingen. De provinciale visserijcommissies spelen een cruciale rol in deze uitzettingen.

Met visuitzettingen gaan vele zaken gepaard. Zo spelen de locaties, de uitgezette soorten enz. een belangrijke rol. Tevens hebben de visuitzettingen een financiële impact.

1. a) Op basis van welke criteria en voorwaarden beslissen de provinciale visserijcommissies om tot een visuitzetting over te gaan?

   b) Welke procedure dient er gevolgd te worden?

2. Hoeveel visuitzettingen vonden er de afgelopen vijf jaar jaarlijks plaats in de Vlaamse openbare wateren?

   a) Graag een jaarlijks overzicht van het aantal uitzettingen evenals van de populaties en hoeveelheden.

   b) Graag ook een jaarlijkse opdeling per provincie van het aantal uitzettingen.

3. Welke visuitzettingen zijn er per provincie en per locatie al uitgevoerd of gepland in 2021? Graag ook een detaillering van de soorten en hoeveelheden.

4. Hoe verklaart de minister een stijging of daling van de visuitzettingen in de Vlaamse openbare wateren?

5. a) In welk jaarlijks budget werd de afgelopen vijf jaar voorzien voor de visuitzettingen?

   b) Hoeveel van dat budget werd jaarlijks effectief gebruikt?

6. a) Uit welke landen zijn de uitgezette en aldus gekweekte vissen afkomstig?

   b) Graag een overzicht per jaar en detaillering op het vlak van de afkomst van deze vis.

c) Hoe verklaart de minister de keuzes op het vlak van de afkomst van de uitgezette soorten?

7. Hoe verklaart de minister provinciale verschillen op het vlak van de visuitzettingen?

8. Hoe evalueert de minister de visuitzettingen in de Vlaamse openbare wateren?

9. Welke beleidsinitiatieven plant de minister op dit vlak?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 986 van 10 mei 2021
van **BART TOMMELEIN**

---

1. a) De visserijbiologen van Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) maken jaarlijks een ontwerp van herbepotingsplan op per provincie. Bij de opmaak van het herbepotingsplan wordt met diverse factoren rekening gehouden. Een belangrijk aspect is het wetenschappelijk onderzoek van het visbestand. In de voornaamste openbare hengelwateren worden periodiek de omvang en evolutie van het visbestand opgevolgd. In de onderzoeksrapporten worden ook aanbevelingen gedaan omtrent herbepotingen en de inrichting van het hengelwater. Daarnaast wordt bij de opmaak van de herbepotingsplannen ook rekening gehouden met hengelvangstregistraties, hengeldruk, scheepvaartfrequentie (in bevaarbare waterlopen) en ecologische aspecten zoals draagkracht van het water, waterkwaliteit en viswatertype.

   Naast de reguliere uitzettingen ter ondersteuning van het visbestand in de openbare hengelwateren in functie van de hengelsport, worden eveneens uitzettingen in het herbepotingsplan opgenomen ten behoeve van zeldzame vissoorten die niet goed scoren op de Rode lijst van vissoorten in Vlaanderen. Deze soortherstelprogramma's worden wetenschappelijk onderbouwd waarbij rekening gehouden wordt met diverse factoren waaronder de ecologische vereisten van de betreffende vissoort, de genetische herkomst, het opzetten van een kweekprogramma en de beoordeling van (potentieel) geschikte waterlopen en waterlooptrajecten voor uitzetting. Doelstelling is steeds het opbouwen van een duurzame en zichzelf instandhoudende populatie. Er wordt ook in een opvolgingstraject voorzien waarbij de uitzettingen van deze vissoorten wetenschappelijk worden opgevolgd en geëvalueerd. Hierbij worden de verschillende waterbeheerders betrokken.

   b) Het door de visserijbioloog opgemaakte ontwerp van herbepotingsplan voor het volgende jaar wordt voorgelegd en besproken op de najaarsvergadering van de betreffende Provinciale Visserijcommissie. De leden van de visserijcommissies kunnen zelf ook voorstellen doen met betrekking tot het herbepotingsplan. De visserijcommissie legt vervolgens het definitieve herbepotingsplan vast en er wordt een raming gemaakt van het benodigde budget voor de uitvoering hiervan. Daarna maakt elke visserijcommissie een begroting op (waarin naast het herbepotingsbudget ook andere visserijprojecten met een budgetraming zijn opgenomen) en maakt deze over aan het Centraal Comité van het Visserijfonds. Het Centraal Comité van het Visserijfonds maakt op basis van de voorstellen van de vijf visserijcommissies jaarlijks een begroting van het Visserijfonds op en legt deze ter goedkeuring voor aan mij als bevoegde minister voor de riviervisserij.

2. Voor wat betreft de visuitzettingen ten behoeve van de hengelsport worden jaarlijks gedurende twee tot drie uitzetdagen per provincie meerdere vissoorten uitgezet. Afhankelijk van de grootte van de provincie en het areaal viswater in een provincie vinden per provincie ongeveer 25 tot 50 visuitzettingen plaats verspreid over ongeveer 10 tot 20 verschillende hengelwateren.
   Wat betreft de zeldzame vissoorten worden jaarlijks per provincie ongeveer 2 tot 5 uitzetdagen uitgevoerd. Het aantal visuitzettingen per provincie is afhankelijk van de omvang aan geschikt areaal dat in de betreffende provincie voor de vissoort in kwestie aanwezig is. Zo worden per provincie ongeveer 5 tot 15 visuitzettingen van zeldzame

vissoorten uitgevoerd verspreid over ongeveer 2 tot 5 waterlopen. Uitzetting van glasaal vindt steeds plaats op één dag waarbij per provincie op ongeveer 20 à 40-tal locaties uitzettingen gebeuren.

Voor wat betreft de populaties (de verschillende vissoorten) en de hoeveelheden die per jaar en per provincie zijn uitgezet in de periode 2016-2020 verwijs ik naar bijlage 1.

3. Een herbepotingsjaar loopt steeds van het najaar tot ongeveer eind maart. De visuitzettingen die in 2021 dus al plaats vonden behoren nog tot de visuitzettingen van herbepotingsjaar 2020. Voor wat betreft herbepotingsjaar 2021 zijn de visuitzettingen zowel qua aantal, soorten als hoeveelheden vergelijkbaar met 2020. Voor wat betreft glasaal vindt in 2021 geen uitzetting plaats, deze wordt voortaan tweejaarlijks uitgevoerd.

4. Gelet op de verscheidenheid aan vissoorten die worden uitgezet, waarbij bovendien op sommige uitzetplaatsen niet jaarlijks, maar tweejaarlijks wordt uitgezet en gelet op het feit dat het uitzetbeleid voortdurend wordt bijgestuurd op basis van de inzichten die worden verkregen op basis van wetenschappelijke onderzoeken, is het moeilijk om éénduidige conclusies te trekken over de evolutie van het aantal visuitzettingen in Vlaanderen.

   Op basis van de tabel met de herbepotingsbudgetten (zie antwoord op vraag 5, kolom 2), blijkt echter wel dat er de laatste 5 jaar een stijging is van het budget (welke varieert tussen 0,5% en 7%) wat (deels) te verklaren is door een stijging van de prijzen (indexering) en het feit dat de beschikbaarheid van sommige vissoorten op de pootvismarkt afneemt. Op basis daarvan kan als globale conclusie dus wel gesteld worden dat het aantal visuitzettingen zeker geen afname kent de laatste vijf jaar.

5. a) In onderstaande tabel wordt onderscheid gemaakt tussen de jaarlijkse herbepotingsplannen, hetgeen de reguliere uitzettingen in functie van de hengelsport betreffen en de jaarlijkse aankoop van glasaal.

Jaar	Budget herbepotingsplannen	Budget glasaal	Totaal
2016	156.321,91	73.417,19	229.739,10
2017	166.183,34	55.649,21	221.832,55
2018	166.783,01	78.652,00	245.435,01
2019	171.626,80	57.240,00	228.866,80
2020	183.115,70	58.830,00	241.945,70

   b) De hierboven weergegeven cijfers zijn de bedragen die effectief besteed zijn. De laatste vijf jaar wordt het budget dat nodig is voor de volledige uitvoering van de herbepotingsplannen ook integraal aangewend.

6. a) De vissoorten die ten behoeve van de hengelsport worden uitgezet zijn afkomstig van leveranciers uit België. Deze visleveranciers kweken deels zelf hun vis in hun eigen kwekerijen in België en betrekken het overige deel van de vissen bij viskwekerijen in onder meer Wallonië, Frankrijk of Duitsland. Bij de uitzetting zelf is de exacte origine van de betreffende vissoort dus niet vast te stellen. De herkomst wordt dan ook niet geregistreerd.
   Alle zeldzame vissoorten die in de viskwekerij van Linkebeek gekweekt worden ten behoeve van de soortherstelprogramma's, worden genetisch gescreend en hun origine voldoet steeds aan de wetenschappelijke criteria die voor de betreffende soort zijn vastgesteld (ze zijn dus afkomstig van een geschikt rivierbekken in België

of, voor wat betreft soorten die bij ons zijn uitgestorven, van een geschikt rivierbekken in een buurland).
Alle glasaal die wordt uitgezet in het kader van het Palingbeheerplan is afkomstig van leveranciers uit Frankrijk; de aankoop gebeurt conform de geldende richtlijnen inzake de EU-Palingverordening.

b) Voor wat betreft de uitzettingen van vissoorten ten behoeve van de hengelsport is het herkomstland niet gekend (zie antwoord op deelvraag 6a).
Voor wat betreft de kweek van zeldzame vissoorten is de herkomst steeds België (behalve voor kwabaal die uitgestorven was in België, daar zijn de ouderdieren afkomstig uit Noord-Frankrijk).
Glasaal is steeds afkomstig van rivierbekkens in Noord- en Midden-Frankrijk.

c) Voor wat betreft de uitzettingen van vissoorten ten behoeve van de hengelsport worden in de bestekvoorwaarden naar de leveranciers toe strenge voorwaarden gesteld om een optimale kwaliteit van de geleverde vis te garanderen. Met het oog op het vermijden van de verspreiding van ziekten, parasieten en niet-inheemse soorten is in het bestek bepaald dat de geleverde vis niet afkomstig mag zijn van vangst in het wild, maar moet voortkomen uit viskweekvijvers of wateren die worden uitgebaat in functie van viskweekactiviteiten. Tevens zijn er voorwaarden omtrent de kwaliteit en het transport van de pootvis, en wordt bij elke vislevering op de uitzetplaats een keuring voorzien waarbij er een mogelijkheid is om leveringen af te keuren indien niet voldaan wordt aan de criteria.
Voor wat betreft de zeldzame vissoorten en de glasaal is de afkomst wetenschappelijk onderbouwd.

7. De visuitzettingen zijn gebaseerd op de noden per provincie waarbij de principes worden gehanteerd die zijn toegelicht in mijn antwoord op vraag 1 a). Verschillen in uitzettingen tussen provincies zijn verder te verklaren door verschillen in waterkwaliteit, het areaal aan water in een provincie en het relatieve aandeel van stilstaande wateren, kanalen, traag stromende en sneller stromende wateren. Ook de draagkracht van de wateren (maximale biomassa aan vis die een water van nature kan herbergen) welke regionaal gebonden is en sterk afhankelijk van de ondergrond, speelt een rol. Zo hebben wateren met een zandige bodem doorgaans een lagere visbiomassa dan productievere waters met een leem- of kleibodem.

8. Het ANB laat de belangrijkste hengelwateren in Vlaanderen met een periodiciteit van 3 tot 6 jaar onderzoeken op samenstelling van het visbestand en visbiomassa. In functie van dergelijke onderzoeken worden uitzettingen ten behoeve van de hengelsport geëvalueerd en bijgestuurd.
Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek voert periodiek een monitoring uit in functie van de Kaderrichtlijn Water, de Habitatrichtlijn en de Palingverordening. Op basis van deze monitoring wordt het uitzetbeleid voor wat betreft de zeldzame vissen geëvalueerd en bijgestuurd.

9. Zoals aangehaald in mijn antwoord op vraag 8 worden de uitzettingen via diverse onderzoeken wetenschappelijk opgevolgd. Ik voorzie momenteel dan ook geen bijkomende beleidsinitiatieven.

BIJLAGE

Tabel met de populaties (de verschillende vissoorten) en de hoeveelheden die per jaar en per provincie zijn uitgezet in de periode 2016-2020